



Paikallinen sopiminen suunnittelualalla

Suunnittelualan työehtosopimuksessa on keskeisenä elementtinä paikallinen sopiminen.

Paikallinen sopimus on mahdollista tehdä joko työnantajan ja ylempien toimihenkilöiden välillä tai työnantajan ja ylempien toimihenkilöiden luottamusmiehen välillä.

YTN:n tavoitteena on, että useampaa kuin yhtä henkilöä koskevat paikalliset sopimukset tehdään luottamusmiehen ja yrityksen kesken kirjallisesti. Yksittäistä ylemmää toimihenkilöä koskevat paikalliset sopimukset tehdään ensisijaisesti henkilötasolla, mutta toimihenkilöllä on oltava oikeus käyttää neuvotteluissa avustajaa (luottamusmiestä). Yksilötason sopimuksia tulee tehdä vain tapauksissa, joissa työsuhteen ehto koskee vain yhtä yrityksen palveluksessa olevaa ylemmää toimihenkilöä.

Paikallisessa sopimuksessa on YTN:n mielestä aina mainittava, mistä ehdosta sovitaan paikallisesti ja mitä ehtoa sovelletaan, kun paikallisen sopimuksen voimassaolo päättyy.

Paikallinen sopimus sitoo

Luottamusmiehen kanssa tehty sopimus sitoo kaikkia niitä, joita luottamusmies edustaa. Paikallista sopimusta tehdessään luottamusmies edustaa sekä järjestäytyneitä että järjestäytymättömiä ylempiä toimihenkilöitä.

Paikallisia sopimuksia neuvoteltaessa on syytä erikseen sopia, että perustellusta henkilökohtaisesta syystä yksittäisellä työntekijällä on oikeus irtaantua paikallisesta sopimuksesta. Jos tästä ei voi sopia, on luottamusmiehen syytä tarkistaa ylempien toimihenkilöiden mielipide sopimuksesta erityisen tarkasti ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Paikallinen sopimus voi olla joko suullinen tai kirjallinen. Sopimus on tehtävä kirjallisena, jos jompikumpi osapuoli sitä vaatii. Sopimus voidaan tehdä määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus on irtisanottavissa kolmen kuukauden irtisanomisajalla, elleivät sopimusosapuolet ole sopineet muusta irtisanomisajasta.

Osa työehtosopimusta

Paikallinen sopimus tehdään yleensä työehtosopimuksissa mainituissa asioissa. Työehtosopimuksen pohjalta tehty paikallinen sopimus on myös osa työehtosopimusta. Sitä sovelletaan senkin jälkeen, kun varsinainen työehtosopimus on mennyt umpeen. Paikallisesta sopimuksesta ei tule kuitenkaan pysyvää työsuhteen ehtoa eli työsopimuksen osaa, vaan tänä aikana ja uuden työehtosopimuksen voimaantulon jälkeen voidaan määrääjäksi solmittu paikallinen sopimus irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen.

Asiat, joista voidaan sopia paikallisesti

Suunnittelualalla voimassa olevassa työehtosopimuksessa on mahdollista sopia paikallisesti ainakin seuraavista asioista:

- sopimuskorotuksesta poikkeaminen (2§)
- säännöllisen työajan määrä (4§)
- keskimääräistä työaikaa käytettäessä vuorokautinen ja viikoittainen enimmäistyöaika (5§)
- ilmoitusajat pysyvistä tai tilapäisistä muutoksista voimassa olevaan työaikajärjestelmään ja työajan käyttösuunnitelmaan (5§ ja 9§)
- liukuvan työajan enimmäiskertymä (6§)
- ylitöiden tarkastelujakso (7§)
- arkipyhäviikkojen työaika (8§)
- vuosilomapalkan maksuajankohta (10§)
- lomarahaa ja sen maksamisajankohta (10§)
- joustovapaasta (10§)
- matkakustannusten korvaukset (11§)
- vapaa-aikanamatkustamisen korvaamisesta (12§)
- irtisanomisajoista (15§), mahdollista sopia myös työsopimuksessa
- yhteistoimintaelimen perustamisesta (18§)
- luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun ottaminen mukaan osaksi uusien ylempi-en toimihenkilöiden perehdyttämistä (18§)
- työsuojeluvaltuutetun korvaus (18§)
- yrityksen toimipaikkojen tai muiden konserniin kuuluvien yritysten yhteisestä luottamusmiehestä (19§)
- luottamusmiehen työstä vapautuksesta luottamusmiestehtävien hoitamista varten (19§)
- luottamusmiehen korvauksesta (19§)



- palkkatilastotietojen tilastojaottelusta (19§)

Ellei paikallista sopimusta tehdä, noudatetaan työehtosopimusta sellaisenaan.

Mikäli paikallisen sopimuksen tulkinnasta syntyy erimielisyyksiä eikä siitä päästä sopimukseen yhteyshenkilön ja työnantajan välillä, voidaan asia viedä liittojen välisiin neuvotteluihin YTN:n ja SKOLin/ATL:n välille. Työehtosopimukseen pohjautuvat paikallista sopimista koskevat riidat viedään työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

Muut paikalliset sopimukset

Työpaikalla voidaan tehdä joissain tapauksissa myös työlainsäädäntöön perustuvia paikallisia sopimuksia. Ne eivät ole työehtosopimuksen osia vaan yleensä työsopimuksien täydennyksiä tai yhteistoimintamenettelyssä tehtyjä sopimuksia. Niitä koskevat erimielisyydet ratkaistaan yleisessä alioikeudessa eli käräjäoikeudessa.